

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах розвитку ринкових відносин в економіці України однією з головних складових забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств є інвестиції, від якісних та кількісних характеристик яких залежить ефективність господарської діяльності підприємства та благоустрій держави. Розвиток українських промислових підприємств супроводжується збільшенням навантаження їх діяльності на навколишнє природне середовище, що суперечить концепції сталого розвитку.

Сучасний етап економічних перетворень і кризова екологічна ситуація є важливими факторами, що визначають напрям вкладання інвестиційних ресурсів та обмежують прийняття екологічно ефективних та доцільних інвестиційних рішень.

Між непередуманими інвестиційними діями, проектами та негативними екологічними наслідками існує часовий лаг, який охоплює відрізки часу різної тривалості, але екологічні втрати від інвестиційної діяльності можуть навіть перевершити економічні результати від її реалізації [1].

Для створення сприятливих передумов економічного, соціального, фінансового та екологічного розвитку обов'язковою умовою є інвестиційна політика, яка повинна бути спрямована на вирішення таких важливих задач, як забезпечення стабільного розвитку виробництва, зниження споживання ресурсів, визначення шляхів прискорення реалізації інвестиційних програм та проектів, забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємств та ін. [2, с. 50].

Враховуючи те, що інвестиційні процеси взаємозалежні не тільки з виробничими, але й з іншими процесами, що комплексно відбуваються в еколого-економічній системі, мінімально достатньою умовою подолання обмежень (економічних, екологічних, соціально-демографічних) щодо переходу України та її регіонів до сталого розвитку є інвестиційна база, яка повинна бути спрямована на послідовне їх вирішення.

Мінімізувати екологічні обмеження можливо лише за умови створення сучасного конкурентоспроможного та інноваційно спрямованого техніко-технологічного підґрунтя. Внаслідок подібного розв'язання еколого-економічних проблем має відбутися покращання соціально-демографічної ситуації, яка залежно від успішності попередніх перетворень є чинником підвищення добробуту населення та визначає траєкторію подальшого розвитку національної економіки.

До основних інвестиційних передумов екологізації економіки, на нашу думку, необхідно віднести: впровадження інноваційних технологій, спрямованих на узгодження еколого-економічних інтересів суб'єктів економічних відносин; активний розвиток національного ринку конкурентоспроможних екологічних товарів та послуг; урахування екологічного фактора при розробленні різномасштабних проектів та програм (особливо довгострокових); належне інвестиційне забезпечення суспільно значущих програм та проектів у сфері екологізації економіки.

Питання сучасного розвитку України, у тому числі у сфері природокористування, нерозривно пов'язані з підвищенням рівня інвестиційної активності промислових підприємств, які є провідною ланкою в системі взаємодії «суспільне виробництво – природне середовище», оскільки саме на рівні підприємства відбувається технологічний і в цілому виробничий процес, вплив на екосистему. Тому, на думку авторів [4, с. 418], лише суб'єкти господарювання здатні запобігати негативній дії на довкілля і знижувати ресурсоспоживання за допомогою техніко-технологічних, організаційних і соціально-економічних заходів щодо вдосконалення всіх процесів, що впливають на довкілля.

В Україні на сучасному етапі інвестиційне забезпечення охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів перебуває на низькому рівні, має місце стійка тенденція до зменшення загальних обсягів екологічних витрат, насамперед капітальних.

Темп зростання капітальних вкладень на охорону навколишнього природного середовища та раціональне природокористування у 2009 році порівняно з 2001 роком скоротився майже на 45% [4].

Таким чином, впровадження процесів екологізації усіх складових економіки повинно призвести не тільки до покращення стану навколишнього природного середовища, а й відтворити природно-ресурсний потенціал країни, що сприятиме досягненню оптимальних умов життєдіяльності нинішнього й майбутніх поколінь.

1. Рассадникова С. И. Современная инвестиционная политика: предпосылки экологизации : [монография] / С. И. Рассадникова. – О. : ИПР ЕЕД НАНУ, 2004. – 208 с.
2. Козьменко С. Н. Инвестиционные решения и управление НТП : монография / С. Н. Козьменко. – Сумы : ИТД «Университетская книга»; ООО «Деловые перспективы», 2005. – 158 с.
3. Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства в економічних трансформаціях : [монография] / [Н. Н. Андрєєва, Є. В. Белашов та ін.] ; за науковою редакцією д.е.н., проф. Є. В. Хлобистова. – Сіферополь : ПП «Підприємство Фенікс», 2010. – 582 с.
4. Довкілля України за 2008 рік: Статистичний збірник / [за ред. Ю. М. Остапчука]. – К., 2009. – 548 с.